

non pensionum annuarum, sibi super similibus fructibus, redditibus, & proventibus reservatarum, & assignatarum occasione quaesita: etiam facultatem specialem de illis, aut earum parte testandi, & alias libere disponendi, a nobis, & a quibuscunque aliis Romanis Pontificibus, praedecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quod facultates hujusmodi revocari non queant, aliisque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum desuper confectarum, de rebus & bonis hujusmodi, jamque depoluerint, tamquam spolia ad Camera Apostolicam legitime pertineant. Liceatque dilectis filiis, moderno & pro tempore existenti commissario nostro generali, & suis dictae Camerae deputatis in eventu decessus hujusmodi, solum inventarium super rebus, & bonis praefatis conficere, illaque, prout de reliquis clericorum spoliis fieri solet, ad dilecti filii nostri moderni, & pro tempore existents generalis Thesaurarii manus reddere, dictaque Camerae applicare, cujusvis licentia desuper minime requiritur. Ad facultates desuper confectas literas praedictas, etiam motu & scientia similibus, etiam in recompensam laborum & obsequiorum, etiam nobis, & Ecclesiae Romanae dictae quae sedi impensorum quomodolibet concessas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illorum omnium tenores, praesentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, in eventum obitus hujusmodi, etiam si in urbe, aut ejus districtu, vel alibi extra suas Ecclesias (ut praefertur) contigerit, & nunc prout ex tunc, & e contra, in dictae contumaciae poenam ejusdem potestatis plenitudine, & tenore revocamus, cassamus, & annullamus, & tam eas, quam earum praetextu, quomodolibet pro tempore condita factaque testamenta, condicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem servitorum, nulla & invalida, nulliusque roboris vel momenti fore, neque cuiquam contra praesentium tenorem suffragari, & sic per quoscunque iudices & commissarios, quavis auctoritate fungentes, & S. R. E. Cardinales in quavis instantia, sublata eis eorum cuilibet, quavis alias iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, ac quicquid secus a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum ordinationibus, reservationibus, & decretis, quoad Praelatorum, & aliorum beneficiorum, etiam in suis Ecclesiis aut dioecibus, residentium, & ibi decedentium, quae etiam ampliamus & extendimus ad habentes Ecclesias in urbis districtu, ibique residentes, & decedentes, spolia Camerae Apostolicae applicata haecenus emanatis, nullatenus praedecedere, neque quicquam in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, ut antea, manere volumus, praeterquam quoad eos, qui in suis Ecclesiis iuxta formam praedicti Concilii resederint, & specialem licentiam testandi habuerint: hanc enim tantum salvam eis esse volumus, ita ut generalis licentia testandi eis quanquam residentibus minime suffragetur, sed sola speciali, quam habuerint, tueri se possint. Rom. 7. Calend. Dec. 1564.

TITULUS III.  
DE SPOLIIS CLERICORUM.

CAP. I.

*Bona Praelatorum sine facultate testandi decedentium, ad reverenda Camera Apostolicae fisco pertinent.*

Paulus III.

Romani Pontificis providentia circumsperta, dubia, quae litium dispendia afferre possent, in suae declarationis arbitrio tollit, ac desuper statuit, & ordinat, prout re um qualitate pensata, conspexit in Domino salubriter expedire. Cum itaque, sicut accepimus, a nonnullis nimium curiosis, qui iura Camerae Apostolicae

usurpare, & Camerae praefatam illis defraudare vellent, in dubium redigatur, an res, & bona spolia nuncupata Praelatorum, etiam Pontificali, vel alia majori dignitate fulgentium, caeterarumque personarum Ecclesiasticarum secularium, & regularium tempore obitus ipsorum remanentia, ex eo, quod Rom. Pontifici pro tempore existenti, & Camerae praefatae reservata fore, aliqua generali constitutione forsitan non caveatur, ad Camerae praedictam jure legitimo spectare, & pertinere debeant. Nos etsi satis evidenter consistet, & appareat, praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, & nostram indubiam intentionem, & voluntatem semper fuisse, ut spolia hujusmodi ad dictam Camerae, & non ad alias spectarent & pertinerent, & quod pro eadem Camerae exigenter, & recuperarentur, cum praedecessores praefati diversos dictorum spolorum, ut ad Camerae praedictam spectantium & pertinentium, collectores & exactores in variis provinciis & locis deputaverint, & constituerint, & nos deputaverimus & constituerimus, variae quoque literae ab eisdem praedecessoribus, & a nobis, super exactione aliquorum eorumdem spolorum, in quibus spolia hujusmodi ad praefatam Camerae spectare expresse continebatur, emanaverint, ac semper de illis dicti praedecessores, per plerasque alias literas, tanquam de rebus ad Camerae praedictam pertinentibus, donando vel transigendo, aut alia diversimode disposuerint, & nos disposuerimus, necnon ea ab antiquissimo tempore citra dictae Camerae nostrae nomine exacta, & inter jura ipsius Camerae connumerata fuerint, ne tamen praemissorum ventas deprimi, & mendacium desuper in praefata Camerae praedecessorum locum sibi vendicare valeant: attendentes, quod iniquum esset, si ex Apostolicae sedis benignitate, vel alia rationabili causa ad singula quaque loca collectores non destinamus, jura ipsius Camerae propterea deperant, dubium hujusmodi enucleare, ac in praemissis opportune providere volentes motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine declaramus, res, & bona hujusmodi, spolia, ut praefertur, nuncupata, in quibusvis regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consistentia, quae pro tempore post obitus praelatorum, & personarum praedictarum quantumcunque etiam, ut praefertur, vel alias quomodolibet qualificatarum, etiam Cardinalatus honore fulgentium, qui vel nullo condito testamento, vel absque sufficienti facultate, aut ultra quantitatem, de qua facultatem habuerint, condito, decesserunt, decedent, remanserunt, remanent, & remanebunt, etiam quod ad illa recuperandum aliqui collectores deputati non fuerint ad Camerae Apostolicam, & non ad alios, etiam cathedralibus, etiam metropolitanis, & collegiatis, & aliis Ecclesiis, monasteriis, caeterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, secularibus & quorumvis ordinum regularibus utcunque qualificatis successores illa in titulum, commendam, administrationem, & alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si ad illa vigore prioris tituli, jus ingrediendi, seu accedendi, vel ingrediendi, concessum fuerit, spectasse, & spectare: illaque tanquam ad Camerae ipsam spectantia, perpetuo colligi & recuperari potuisse & posse, atque debere, ac ita, ut praefertur, eorundem praedecessorum, & nostram intentionem & voluntatem semper fuisse, fidem facimus, & attestamus per praesentes.

CAP. II.

*Sacra suppellectilis ornamenta & res divino cultui dicata, non veniunt sub nomine spolorum pertinentium Camerae Apostolicae, sed ad Ecclesias tempore obitus illas obtinentium spectant.*

Pius V.

Romani Pontificis providentia circumsperta ad ea sollicitudinis suae partes potissimum convertit, per quae

quae in singulis Ecclesiis debita obsequia, & opportuna subventionis auxilia minime subtrahantur. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates, seu Commendatarii, & alii beneficia Ecclesiastica obtinentes proprii honoris, & salutis immemores, etiam praetextu facultatum testandi eis per sedem Apostolicam concessarum, in eorum ultimis voluntatibus res sacras, ac vasa, ornamenta, & paramenta Ecclesiastica, aliaque divino cultui dicata, quandoque ex fructibus Ecclesiasticis per eos acquisita non Ecclesiis, & monasteriis, ac beneficiis, quibus praefuerint, seu a quibus proventus Ecclesiasticos, ac stipendia acceperunt, prout rationi, & honestati consentaneum foret, sed aliis locis, etiam aliquando non piis, ac interdum etiam consanguineis, & affinis relinquere, ac Camerae Apostolicae collectores praetextu, quod illa sub appellatione spolorum veniant, tanquam ejusdem Camerae spolia exigere, & percipere non erubescant in maximum religionis dedecus, ac Ecclesiarum, monasteriorum, & beneficiorum eorundem detrimentum, ac relinquendum animarum periculum, scandalumque plurimorum. Nos abusus, scandalisque hujusmodi providere, ac singularum Ecclesiarum, & monasteriorum, ac beneficiorum indemnitati, animarumque quarumlibet saluti consulere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura constitutione statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de caetero omnia, & singula ornamenta, & paramenta, ac vasa, necnon Missalia, & Gradualia, ac Cantus firmi, & musicae, alique quomodolibet nuncupati libri, & aliae sacrae, etiam auri, & argenti, ac quaecunque alia bona per quoscunque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, seu Commendatarios, & alios quoscunque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum regularia, in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes quocunque nomine, vel titulo censentur, etiam si de illis, & eorum qualitatibus specialis, & expressa mentio habenda foret, ad usum, & cultum divinum, etiam in eorum privatis aedibus, & capellis, vel oratoriis destinata, tempore eorum obitus ex testamento, vel ab intestato relicta sub quibusvis facultatibus testandi, & alias disponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquisitis per quoscunque Romanos Pontifices praedecessores, & successores nostros, ac nos, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu proprio, & alias quomodolibet concessis, & concedendis, minime comprehendantur, nec sub appellatione spolorum veniant, sed ad singulas Ecclesias, monasteria, etiam conventu carentia, & beneficia hujusmodi, in quibus resederint, aut quibus praefuerint, seu quae alias obtinuerint, omnino spectent, & pertineant, ac spectare, aut pertinere, illaque post eorum obitum eisdem Ecclesiis, monasteriis, & beneficiis, etiam si in Romana Curia, & procul ab illis decesserint, vel ad illa nunquam accesserint, etiam si antea Ecclesiarum, & monasteriorum regimini cesserint, vel beneficia hujusmodi renunciarint, eo ipso applicata, & incorporata sint, & esse censentur. Ita quod liceat illis defunctis in eisdem Ecclesiis, monasteriis, & beneficiis, successoribus, ac Ecclesiarum & monasteriorum hujusmodi Capitulis, & conventibus, respective alia propria auctoritate libere apprehendere, ac eorum Ecclesiis, ac sacristiis applicare, ac incorporare, ac quaecunque donationes, ac relicta, legata, testamenta, & codicillos, & aliae ultimae voluntates, seu spolia desuper, contra praesentis constitutionis nostrae tenorem, quomodolibet pro tempore facta quoad praemissa nulla, & invalida, nulliusque roboris, & momenti existant, & personis etiam Ecclesiasticis seu locis etiam piis, aut Ecclesiasticis aliis quibuscunque, in quarum, seu quorum favorem pro tempore facta fuerint, minime suffragentur, nec pro eisdem personis, seu locis, vel

aliis Ecclesiis hujusmodi aliquod jus in rebus praedictis, vel ad illas acquiri possit. Quoniam res factas, ac alia bona praedicta quocunque nomine, vel titulo pro tempore detinentes ad alia Ecclesias, & monasteria, ac beneficia per defunctos quomodolibet acquisitis, ut praefertur, iuxta praesentium tenorem realiter, & cum effectu restituendum, & consignandum, quibusvis dispositionibus de illis in contrarium quomodolibet factis minime attentis, omnino teneantur: & ad id per censuras, & poenas, etiam furti, & sacrilegii, ac alia juris, & facti remedia opportuna cogi, & compelli possint, & debeant. Insuper ne deinceps contingat insolentia spolorum Camerae Apostolicae collectorum, vel subcollectorum, aliquas Ecclesias, nec hominum quenquam damno, & injuria affici, nec cuiquam de caetero vertatur in dubium quae res habenda sint nomine spolia, simili modo statuimus, decernimus, & declaramus, quod quaecunque scamna, cathedrae, arcae, & etiam lignae, vel lapideae, etiam marmoreae mensae, & tabulae, ac quaecunque dolia, seu vasa vinaria vacua, & alia similia suppellectilia domestica per quosvis Praebytos, seu Clericos ab humanis pro tempore eorum obitus in Ecclesiis, seu eorum domibus Ecclesiarum earundem, vel alibi ubi vis locorum relicta, etiam ex fructibus & proventibus beneficiorum, quae dum viverent obtinebant, acquisita fuerint, sub spolorum appellatione minime veniant, nec pro spoliis ullo modo reputari possint. Praeterea, quod nullum spolum Camerae praefatae fieri, nec quicquam a quibusvis spolorum Camerae hujusmodi collectoribus, vel subcollectoribus exigi possit per obitum illius, qui dum viveret unum, vel plura beneficia obtinuerit, cujus, vel quorum insimul fructus, redditus, & proventus triginta ducatorum auri de camera secundum communem aestimationem valore annuum non exceperint, aut qui pensiones annuas super quibusvis fructibus Ecclesiasticis usque ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen se ab omni illicita negotiatione, & a sacris canonibus prohibita abstinerint. Ita quod si quis dictorum collectorum aliquid ex bonis quorumvis defunctorum, qui similia beneficia obtinuerint, seu similes pensiones perceperint praetextu spolorum ejusdem Camerae percipere, aut alias contra praesentis nostras literas attentare praesumpserit, ad totalem bonorum per eum perceptorum restitutionem teneatur, ac id via juris, etiam per similes censuras, & poenas cogi, & compelli possit, & debeat. Rom. 3. Cal. Sept. 1567.

CAP. III.

*Bona regularium extra claustra degentium nomine spolorum continentur, & fisco Camerae Apostolicae adjudicantur, veratuti, & propriae heredi.*

Gregorius XIII.

Officii nostri partes sedulo praestare tenemur, ut dubia, quae ab aliquibus falso sub praetextu, vel nimis subtiliter excitata, in Camerae nostrae Apostolicae praedecessorum tendunt, declaratione nostra dilucidentur. Nuper accepimus, quod etsi fel. record. Pius Papa IV. praedecessor noster constitutionem, & quaecunque in illa continerentur, per piæ memoriae Paulum P. IV. etiam praedecessorem nostrum contra apostatas editam, per quam inter caetera decrevit bona quaecunque mobilia, & immobilia, ac census, redditus, & proventus, jura, & actiones per regularem ordinem professos extra claustra suorum regularium locorum, etiam de licentia suorum superiorum degentes, tempore, quo extra claustra hujusmodi fuissent acquisita, etiam acquisitiones hujusmodi ab ipsis professis ex redditibus beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, vel sine cura per eos obtentorum, seu detentorum, aut ex propria industria, seu artificio, mercatura, vel ex testamento sive

*a Apostasia irregularitatis, non fidei. 47. dist. quantumlibet. 16. q. 1. de hoc habet lib. 5. const. Pauli 4. de heret.*



successione ab intestato quorumvis consanguineorum, affinium, vel amicorum suorum, aut quorumcumque aliorum factæ essent, non fisco, aut Camera Apostolicæ, sed religioni, aut monasteriis, in quo, vel quibus primo professi fuissent, eo ipso applicata esse, & cæteri debere, ad juris, & sacrarum constitutionum formam reduxerit: necnon præfata bona regularium extra claustra, ut præfertur, degentium sive mendicantium, sive non mendicantium, aut militiarum professorum, & etiam loca, & canonicæ portiones, aut dignitates in cathedralibus, vel collegiatis Ecclesiis cuiusvis ordinis regularibus obtinuerint, ac Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Primatiali, vel quavis alia præfulserint dignitate post eorum obitum ad eandem Camera Apostolicam, & juxta constitutionem sel. rec. Pauli Papæ III. super spoliis sub dat. videlicet tertio nonas Januarii Pontificatus sui anno tertio promulgatam legitime spectent & pertineant, idque per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, dum collector generalis ad recuperandum spolia regularium specificè deputatus fui, aperte demonstratum extiterit, ac in possessione illa exigendi, ac recuperandi eadem Camera merito semper fuerit: nihilominus nonnulli vano sub dictæ constitutionis Pauli IV. prædecessoris præfati prætextu contrarium aliquando asserere non dubitarunt: Nos omnem circa prædicta dubitandi occasionem dimovere, simulque æquitate, & iustitia suadentibus, eisdem Camerae indemnitati, ne in dies molestis, & incommodis afficiatur, consulere volentes præsentium auctoritate declaramus res, & bona quæcumque per dictos regulares extra claustra Ecclesiarum, monasteriorum, domorum, & quorumcumque regularium locorum degentes, quocumque jure, & actione, sive ex causa testati, sive intestati, acquisita, & in posterum acquirenda, vel ad eos delata in quibusvis provinciis, dominiis, regnis, & locis consistant, nisi iidem, ad quos ista spectaverint, sufficienter fuerint testandi, aut de illis disponendi facultate suffulti eaque legitime usi fuerint, ad eandem Camerae pleno jure pertinuisse, & spectare, ac bona quæcumque eorundem sub spoliolorum nomine comprehensa per ipsam Camerae, ejusque nomine a quibuscumque illa quodcumque occupantibus & detinentibus recuperari, ac vindicari posse, & debere, ac juxta Pauli III. & aliorum prædecessorum nostrorum literas eadem Camera Apostolica in hujusmodi bonis spolia nuncupatis, vere universaliter succedente, quod ipsa Camera, quæ cæteri hæredibus, & successoribus ampliori est privilegio munita, cuique merito magis favendum est, dum in eam rerum, & bonorum dominium ac possessio nulla traditione præcedente transeat, in quacumque bonorum, & spoliolorum, sive ad seculares, sive ad regulares, dum viverent, spectantium successione, quibuscumque in rebus, sive pecuniis illa consistant, etiam si neminatum, aut alia speciali nota illa designanda essent, quæ ad eandem Camerae jure spoliolorum pertinuerunt, pertinebunt in posterum, omni prorsus fictione penitus cessante, jus, & nomen veri hæredis in eisdem spoliis habere, illiusque naturam fortiri, ac veri hæredis privilegiis, & juribus, in quibuscumque bonis, pecuniis, juribus, & actionibus, uti antehac potuisse, & nunc posse, idque eorundem prædecessorum ac nostræ etiam intentionis semper fuisse, & esse, auctoritate præsentium declaramus: sicque per quoscumque Judices in quibusvis causis etiam per appellacionem, aut alias pendentes, & futuris, ac in quacumque causa, vel instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & diffiniri debere: necnon quicquid fecus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsitan hætenus, vel in posterum contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Dat. Romæ 21. Jan. 1577.

## CAP. IV.

*Res quæcumque bonorum mobilium sive immobilium, post obitum Prælatorum & quorumcumque personarum Ecclesiasticarum, extra urbem Romam decedentium relicta, pertinent ad Camerae Apostolicam.*

Idem.

ILLA quæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis profecta, ædificata, refecta, & restaurata fuerint, seu alias ex eisdem fructibus, redditibus, & proventibus quomodolibet provenierint, per obitum quorumcumque personarum Ecclesiasticarum, beneficia Ecclesiastica, tam simplicia quam administrationem habentia, obtinentium, nisi quoad simplicia de fructibus hujusmodi dispositum fuerit, vel ex privilegio Apostolico, vel ex consuetudine legitime præscripta, tam secularium, quam quorumvis ordinum regularium, quavis, etiam Pontificali dignitate fulgentium, in universa Italia, extra tamen dictam urbem, pro tempore decedentium remansura, cujuscumque qualitatis, generis, & speciei fuerint, etiam gemmas, & alia pretiosa, & pecuniarum summas, necnon etiam fructus, redditus, & proventus mensurarum hujusmodi, a die Ecclesiarum & monasteriorum vacationis hujusmodi, usque ad diem præfectionis, ac provisionis, seu commendæ de illis facientibus, quos omnes & singulos fructus, redditus, & proventus ad nos & dictam Camerae spectare & pertinere volumus & decernimus, & eidem Camerae appropriamus & applicamus.

## CAP. V.

*Clericorum bona omnia per negotiationem illicitam quæsta, quæ tempore obitus eorum manent inconsumpta, pertinent ad S. R. Ecclesiam: consecrata quoque quacumque via sacris canonibus prohibita.*

Pius IV.

DECENS esse censentes, & æquum, ut nos, qui alios in sua iustitia confovemus, Camerae Apostolicæ jura non negligamus, quinimo, ne prætextu incertitudinis illam ab aliquibus usurpari, aut super eis dubia aliqua oriri contingat, ita nostræ declarationis remedio provideamus, quod a nemine desuper dubium aliquod deduci possit. Cum itaque, sicut accepimus, a nonnullis verratur in dubium, an res & bona per clericos, etiam in sacris ordinibus constitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros canones acquisita, uti spolia, vel alia, ad Camerae præfatum jure legitimo spectare & pertinere debeant: Nos omnem desuper hæsitacionis materiam submovere, ac cavillationibus, ac altercationibus, ac litibus viam præcludere, & denique malitiis eorum, qui jura dictæ Camerae usurpare satagunt, obviare, aliasque in præmissis opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus & declaramus, omnia & singula, res & bona, cujuscumque qualitatis & quantitatis existentia, ac in quibusvis regionibus & regnis ac dominiis, tam citra, quam ultra montes & maria consistentia per quosvis clericos, tam seculares, quam quorumvis, etiam mendicantium ordinum, ac militiarum regulares, etiam in sacris ordinibus constitutos, cujuscumque status, ordinis, & conditionis fuerint, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia majori dignitate præfulgeant, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros canones quomodolibet acquisita, quæ pro tempore postobitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuerint, testandi, condito testamento ubivis locorum decesserint & decedent, aut quibus illos, etiam eis viventibus privari, & eis destitui contigerit, & præsertim quondam Andree Japito de sancto Joanne Rotundo Presbyteri, seu religiosi, extra Romanam Curiam, ad illam forsitan veniendo, defuncti hætenus remanserunt, remaneant, & remanebunt, ad eandem Camerae, & non alios, etiam in quibusvis cathedralibus, etiam Metropolitanis, & collegiatis, ac aliis Ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, militiis, cæte-

cæterisque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, secularibus & quorumvis ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis, successores, illa in titulum, commendam, administrationem, commissionem, ac alias quomodolibet, pro tempore obtinentes, etiam si ad illa, vigore prioris tituli, jus regrediendi seu accedendi aliquibus concessum fuerit, spectare, ac sub nomine spoliolorum venire, illaque; uti spolia ad Camerae ipsam pertinentia, perpetuo colligi & recuperari potuisse, posse ac debere, & ita per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes, in quacumque instantia, sublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & diffiniri debere. Rom. Non. Novemb. 1569.

TITULUS IV.  
DE COMITIBUS PALATINIS.

## CAP. UN.

*Doctoratus laurea magistralis a Comite Palatino, quæ olim conferebatur in quavis facultate candidatis, Concilii Tridentini decreto nullius est auctoritatis & juris.*

Pius V. in Concilio Tridentino.

QUAMVIS a sede Apostolica, ad quam negotiorum multitudo undique confluit, curis omnino plena innumeris, nonnullis interdum ex justis causis cedantur, quæ successivis temporibus in publicum detrimentum, & alieni juris præjudicium tendere noscuntur, non debet reprehensibile videri, si Roman. Pontifex, ad cujus providentiam pro debito pastoralis officii spectat, super iis debite providere, illa rationabilibus & juridicis supervenientibus causis deinde cognitis quandoque revocet & annullat, ac in statum redigit rationis. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non sine animi nostri molestia intellexerimus nonnullos Comites Palatinos, & diversos alios, prætextu facultatum sibi a Romanis Pontificibus & sede Apostolica concessarum, quamplurimos, tam laicos, quam clericos, tam jure civili, quam canonico, & Theologia, nullo, aut non debito examine prævio, indoctos & inhabiles, Doctores, Licentiatos, & Magistros creasse & promovisse, ut ad dignitates, cæteraque beneficia Ecclesiastica facilius assumerentur, & de eis providerentur, in animarum suarum salutem, & quamplurimorum scandalum. Nos hujusmodi scandalis, quantum in nobis est, obviare, & alias, ne de cætero inhabiles ad hujusmodi gradus admittantur, providere volentes motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis sublata petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostris ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione omnia & singula, facultates & indulta eisdem Comitibus, ac etiam quibusvis officialium Romanæ Curie collegiis, singulisque aliis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & præmientie existentibus, ad Doctoratus, Licentiaturæ, & Magisterii gradum promovendi, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & sedem Apostolicam, ac etiam nos, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine, similibus pro expressis habentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus: ac decretis Concilii Tridentini in hærentes decernimus & declaramus, eos, qui a Comitibus & aliis præfatis promoti fuerunt, quoad dignitates, cæteraque beneficia Ecclesiastica, nulla gradus prærogativa frui & gaudere posse vel debere. Rom. Cal. Jun. 1568.

*a Concil. Trident. sess. 22. c. 2. de reform. & sess. 24. cap. 11. de reform.*

TITULUS V.  
DE MAGISTRIS, ET DOCTORIBUS.

## CAP. I.

*Institutio & promotio ad Doctoratus insignia in favorem pauperum gratis fieri debet.*

Julius III. Rectori Universit. almae urbis.

PAUPERES & egeni, qui ad susceptionem Doctoratus graduum habiles reperientur, in utroque seu altero jurium promoveri, & gratis pro Deo, absque aliqua pecuniarum solutione ab eis facienda, assumi seu Doctores creari debent.

## CAP. II.

*Cujuscumque facultatis Doctores & Professores promoti sive promovendi, tam electi, quam eligendi, ad officiorum exercitium non se ingerant, nisi prius solenne fidei professionis iuramentum emiserint, forma hic præscripta.*

Pius IV.

IN sacrosancta beati Petri Principis Apostolorum cathedra, meritis licet imparibus, hæc procellosis militantis Ecclesie pestifatis constitutos, plurimum nos oportet esse sollicitos, ut Domini gregem curæ nostræ commissum, non solum ab apertis rapacium luporum undecumque caulis obstrepentium insulibus, sed etiam a magis formidolosis pestiferarum vulpecularum domi latentium insidiis, per providum pastoralis officii ministerium, ipso Domino cooperante præservemus, ac illis omnes nocendi occasiones, quantum cum Deo possumus, ubilibet auferamus. Cum itaque, juxta notum sanctissimi Vatis oraculum, timor Domini, sine quo vera religio, & catholicae fidei puritas nullibi reperitur, sapientia sit initium, & qui vel in scientiis proficere, vel eas alias docere parant, supremum illum sapientie parentem, benignumque largitorem devoto sanæ fidei obsequio demereri, veraque sinceræ religionis pietate sibi conciliare debeant. Idcirco hanc fidei puritatem scientiis, doctrinisque quibuslibet, tum tradendis, tum addiscendis, tanquam necessariam basim, constituere, & ne simplicia nonnullorum adolescentium, res novas audiendi cupidorum, ingenia, in naufragos blandientium hæresium scopulos imprudenter impingant, occurrere cupientes; motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine; quod deinceps nullus Doctor, Magister, Rector, vel alius cujuscumque artis & facultatis professor, sive clericus, sive laicus, aut secularis, vel cujusvis ordinis regularis sit, in quibusvis studiorum generalium Universitatibus aut Gymnasiis publicis, aut alibi, ordinariam vel extraordinariam lectoris cathedram assequi, vel jam obtentam retinere, seu alias, Theologiam, canonicam vel civilem censuram, Medicinam, Philosophiam, Grammaticam, vel alias liberales artes, in quibuscumque civitatibus, terris, oppidis, ac locis, etiam in Ecclesiis, monasteriis, aut conventibus Regularium quorumcumque, publice vel privatim quoquo modo profiteri, seu lectiones aliquas in facultatibus hujusmodi habere, vel exercere: neque Doctores ipsi, aut Universitatum, seu Gymnasiorum eorundem Rectores, Cancellarii, vel alii superiores, sed nec etiam Palatini & Comites, aut alii particulares, facultatem eruditos viros ad eisdem gradus promovendi, etiam a nobis, & Apostolica sede, vel alias undecumque habentes, scholares, tam laicos, quam clericos, & cujusvis ordinis regulares, vel alios quoscumque, quantalibet eruditione præditos, ad ullum gradum in eisdem facultatibus suscipiendum recipere & admittere, neque Doctores, Magistri, & Scholares ad electionem alicujus in Rectorem vel Cancellarium Universitatis, aut Gymnasi procedere; nec ipsi Scholares, vel alii quan-

*a Vid. sup. c. 4. de sum. Trin. & fide car. & ibid. notat.*



tumlibet docti, & alioquin habiles, gradus hujusmodi, in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, vel eorum aliquem palam vel privatim recipere valeant, nisi Doctores videlicet, ac Regentes, Magistri & alii Professores jam ad cathedras & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra vero illam infra sex menses, a die publicationis præsentium computandos: reliqui vero ad cathedras, & alias lecturas ibidem in posterum assumendi, ante illorum receptionem in Rectoris, vel aliorum superiorum: eligendii autem in Rectoribus vel Cancellariis ante illorum electionem, aut saltem admissionem in ordinarii loci, vel ejus in spiritualibus vicarii: ac promovendi Scholares, & alii præfati, ante illorum promotionem in ejusdem ordinarii, seu ejus vicarii, aut Doctorum aliorumve promovendum manibus, prævio etiam processu, vel debita informatione, quantum eis sufficere videbitur, super religione fideque catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promovendorum eorundem per ipsos locorum ordinarios, vel eorum Vicarios rite facta præcedente, eandem Catholicam fidem, verbis juxta formam infra scriptam tenorem conceptis, palam & solenniter profiteri teneantur. Et desuper instrumentum publicum confici, ac de processu, seu informatione, & fidei possessione, in privilegio Doctoratus vel alterius gradus hujusmodi, specialis ac de verbo ad verbum mentio & relatio fidei debeat, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo statui mus & ordinamus. Forma autem dictæ professionis fidei hæc est: Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in symbolo fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet: Credo in unum Deum, patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilibus omnium, & invisibilibus. Et in unum Dominum Jesum Christum, filium Dei unigenitum. Et ex patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, mortuus & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus est per Prophetas. Et unam sanctam catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi, Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item, sacram Scripturam, juxta eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque, septem esse vera & proprie Sacramenta novæ legis, a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptisma, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptisma, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ catholice ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemnem administratione recipio & admitto. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis & defunctis, atque

& substantialiter corpus & sanguinem, una cum anima & divinitate Domini nostri Jesu Christi, ferique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam, sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo purgatorium esse, animalque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter & Sanctos, una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmiter assero imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem imperpetuam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem & magistram agnosco. Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Jesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro. Cætera item omnia, a sacris canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæereses quasunque ab Ecclesia damnatas & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentem sponte profiteor, & vacaciter teneo, eandem integram & immaculatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissime (Deo juvante) retinere, & confiteri, atque a meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, docari, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro: sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

TITULUS II.  
DE MEDICIS.  
CAP. I.

*Fidei possessionem præscriptam, & juxta juramenti formam traditam, emittere debent Medici, nec ultra diem integram visitare tenentur infirmos spiritualia remedia confessionis venientes, salutis admonitos.*

Pius V.

Supra gregem Dominicum nostræ vigilantia divinitus creditum vigilis speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercentes officium, ad ea, per quæ animarum salutis, cum divini nominis gloria, consulti valeat, libenter intendimus, ut Christi fideles post Baptismum in peccata lapsi, per Sacramentum pœnitentiæ Deo reconcilientur. Sane, cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccatis proveniat, dicente Domino languido, quem sanaverat: Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat: ac propterea provide fel. record. Innocentius a III. prædecessor noster Medicis præcepit: ut cum eos ad ægrotos vocari contingerit, ipsos ante omnia moneant, ut animarum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine constituti suaderetur, in desperationis articulum incidant. Nos igitur volentes hoc tam salutarem præceptum nulla temporis præscriptione aboleri, sed semper observari, constitutionem præfata, auctoritate Apostolica, tenore præsentium innovamus, & hac nostra in perpetuum valitura constitutione statuimus,

a Decreto magni Concilii Lateranensis const. 20.

mus, & decernimus, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto jacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, ut idoneo confessori omnia peccata sua juxta ritum S. R. E. confiteantur, neque tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo ejus conscientiam oneramus, concefferit, & eis per hunc confessoris in scriptis factam confiterit, quod infirmi, ut præmittitur, peccata sua confessi fuerint. Conjunctos vero, ac omnes familiares, & domesticos infirmi in Domino rogamus, & monemus, ut de infirmitate parochum certiores faciant, ac tam parochus, quam conjuncti, & familiares præfati infirmum ad confessionem suadeant, & inducant. Quod si qui Medicorum præmissa non observaverint, ultra penas in dicta constitutione contentas, quas incurere declaramus, perpetuo sint infames, & gradu Medicinæ, quo insigniti erant, omnino priventur, & a Collegio, seu universitate Medicorum ejiciantur, ac poena etiam pecuniaria arbitrio ordinariorum, ubi deliquerint, multentur. Et ut hæc omnia inviolabiliter observentur, volumus, & eadem auctoritate præcipimus, & mandamus, ut nullus posthac ubique locorum Medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quovis collegio, & universitate concedatur, nisi omnia in præsentem nostra constitutione contenta medio eorum juramento coram Notario publico, & testibus, observare, in eorum manibus, vel ordinarii juraverint, & de hujusmodi juramenti in privilegio, seu licentia medendi specialis mentio fiat. Quod si collegia & universitates præfate, non recepto a promovendis juramento hujusmodi, eisdem ad gradum prædictum promoverint, aut eisdem medendi licentiam præstiterint, poenam privationis facultatis alios ulterius doctorandi incurant. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, omnibus & singulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in civitatibus, & diocæsis propriis præsentem nostras literas publicari faciant, ac juramentum prædictum a medicis jam promotis, seu licentiam medendi habentibus, omnibus juris remediis exigant, neque alios ad medendum in civitatibus, & diocæsis prædictis admittant, nisi eis confiterit eisdem juramentum hujusmodi jam præstitisse, & contumaces, & jurare juramentum hujusmodi jam præstitum exhibere recusantes, gradu Medicinæ, & omnibus privilegiis eisdem Medicis, tam conjunctim, quam divisim, eis & eorum cuilibet concessis per quosvis etiam Romanos Pontifices, privent, ac ab ingressu Ecclesiæ arceant, donec respuerint. Rom. 8. Martii, 1566.

CAP. II.

*Medici Judæi & infideles ad Christianorum curandos morbos non admittantur.*

Gregorius XIII.

Alias piæ mem. Paulus Papa Quartus prædecessor noster edita perpetua constitutione inter alia sancivit, ne Medici Judæi, etiam vocati & rogati ad Christianorum ægrotantium curam accedere, aut illis interesse possent: quam constitutionem postea Pius Papa quintus, etiam prædecessor noster, per suas literas approbavit, innovavit, & confirmavit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decrevit: ac voluit, & sub minitacione divini iudicii præcepit & mandavit, omnia in eadem constitutione contenta in posterum firmiter observari, non solum in terris & dominiis sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjectis, sed etiam ubique locorum. Quia tamen nobis non sine magna animi nostri molestia innotuit, ea minime observari, sed multos adhuc ex Christianis hominibus esse, qui dum suos corporum languores, illicitis mediis, & præcipue Judæorum ac aliorum infidelium opera sanari cupiunt, veræ salutis animarum suarum & corporum simul immemores fiunt, & Tom. II.

(quod valde dolendum est) in damnationis æternæ maximum sæpe discrimen incidunt, Medicis Judæis & infidelibus hujusmodi ad ipsorum curationem vocatis, & adhibitis: unde fit, ut & Judæis ac aliis infidelibus magna detur delinquendi occasio, & simul salutare præceptum negligatur, ab Innocentio Papa III. similiter prædecessore nostro, in Concilio generali quondam emissum, & deinde a prædicto Pio VI innovatum, quod omnes Medici, cum ad infirmos in lecto jacentes vocati essent, ipsos ante omnia moneant, ut idoneo confessori omnia peccata sua, juxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ confiterentur, neque tertio die ulterius eos visitarent, nisi longius tempus infirmo confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo ejus conscientiam onerabatur, concefferit, & eis per fidem confessoris in scriptis factam confiterentur, quod infirmi peccata sua confessi fuissent. Idcirco nos, tam Judæos, qui adversus mandata hujusmodi Apostolica committere audent, quam Christianos, qui illos ad se accerunt, vel medendi licentiam concedunt, & viam ad delinquendum eisdem aperiunt, coercere volentes, supradictas prædecessorum nostrorum constitutiones, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac inviolabiliter observari mandamus, atque hac nostra in perpetuum valitura constitutione, eisdem constitutionibus, & præceptis pro firmiori illorum observatione addentes, universis utriusque sexus, Christi fidelibus districte inhibemus, & interdiciamus, nec posthac Judæos, vel alios infideles, ad ipsorum christianorum ægrotantium, & infirmorum curam vocent, seu admittant, aut vocari, admittive faciant, concedant, vel permittant.

TITULUS VII.  
DE CONCILIIIS.  
CAP. I.

*Summi Pontificis auctoritatem supra Concilium esse, multis exemplis & pragmatica sanctionis in Concilio Basiliensi decreta abolitione probatur.*

Leo X. in Concilio Lateranensi.

Passor æternus gregem suum usque ad consummationem seculi nunquam desertus, ita Apostolo b teste obedientiam dilexit, ut pro expiando primi parentis inobedientiæ peccato, seipsum humiliaverit, factus obediens usque ad mortem migraturus vero ex mundo ad patrem, in soliditate petreæ Petrum, ejusque successores vicarios suos instituit, quibus ex libri Regum e testimonio, ita obedire necesse est, ut qui non obedierit, morte moriatur, & ut alibi legitur, in Ecclesia esse non potest, qui Romani Pontificis cathedram deserit, quoniam d Augustino, & Gregorioque auctoribus, sola obedientia est mater, custosque omnium virtutum, sola fidei meritum possidens, sine qua quisque infidelis convincitur, etiam si fidelis esse videatur. Itaque nos, eodem Petro docente, solliciti esse debemus, ut quæ a Rom. Pont. prædecessoribus nostris, præsertim in sacris Conciliis, pro obedientiæ hujusmodi, auctoritatis, libertatisque Ecclesiasticæ, & sedis Apostolicæ defensione, mature, & ex legitimis causis inchoata sunt, nostro studio, cura & diligentia debite absolvantur, & ad optatum finem perducantur, simplicium quoque animarum, quarum etiam rationem Deo reddituri sumus, a dolis & laqueis tenebrarum Principis liberentur, sane fel. recor. Julius Papa secundus prædecessor noster, post indictum ex legitimis tunc expressis causis, de venerabilium fratrum suorura sanctæ Rom. Eccles. Cardin. de quorum numero tunc eramus, Y y y con-

a C. cum infirmitas. de pœnitent. & remission. b Philip. 2. c 1. Reg. 15. d Augustin. in opere Monachorum. e Gregor. 35. moral.